

2019-05-10 Christer Nilsson

Ett anspråk på giftorätt kan inte utmätas

En grundpelare i svensk rätt är att i ett äktenskap råder varje make över sin egendom och svara ensam för sina skulder. Dock har makarna s.k. giftorätt i varandras egendom om det inte finns äktenskapsförord eller testamente som föreskriver annat. Giftorätten ska inte förväxlas med en äganderätt. I princip utgör giftorätten ett anspråk om att få ta del av den andres egendom vid äktenskapets upplösning; skilsmässa eller dödsfall. Bodelning kan dock också göras under bestående äktenskap.

Giftorätten, att i framtiden få vara med och dela den andres egendomen är ett s.k. latent anspråk som inte kan utmätas då äktenskapet eller partnerskapet består.

Har den ena parten avlidit eller då det finns en dom på äktenskapsskillnad kan utmätning ske av den andel som brutits ut vid bodelningen. Innan dess får Kronofogdemyndigheten inte utmäta en giftorättsandel eller rätten till en sådan andel vid blivande bodelning. Under dessa förutsättningar kan således utmätning ske så snart bodelningsavtal kommit till stånd även om skifte inte skett av egendomen.

Föravtal om bodelning

Det ska särskilt påpekas att en giftorättsandel inte kan utmätas utifrån ett avtal som reglerar egendomens fördelning vid en framtida blivande bodelning (s.k. föravtal). Ett sådant avtal måste bekräftas när det är aktuellt med bodelning för att avtalet ska få sakrättslig verkan. Se Tottie, Lars och Teleman, Örjan, Äktenskapsbalken - En kommentar, 2 uppl. 2010 s. 248 och s. 259 samt Christer Nilsson, Några reflexioner kring ett rättsfall angående bodelning, Svensk Juristtidning, (SvJT) 1979 s. 67 ff. (Jämför utmätningssituationen som anges i 9 kap 8 och 9 §§ äktenskapsbalken, ÄktB).

LITTERATUR

- **Gregow, Torkel, Usökningsrätt, 3:e uppl s 99 ff.**
- **Heuman, Lars , Specialprocess - Utsökning och konkurs, 5:e uppl 2000 s. 133.**
- **Håstad, Torgny, Sakrätt avseende lös egendom, 6:e omarbetade upplagan, 1996 s 56-57.**
- **Nilsson, Christer, Några reflexioner kring ett rättsfall angående bodelning, Svensk Juristtidning, (SvJT) 1979 s. 67 ff.**
- **Tottie, Lars och Teleman, Örjan, Äktenskapsbalken – En kommentar, 2 upp. 2010 ss. 248 och 259.**
- **Walín, Gösta, m.fl. Utsökningsbalken - En kommentar, 4 uppl. 2009 s. 129.**